

ORTADOĞU VE GÖÇ

Journal of Middle East and Migration Studies

Cilt/Volume 13

Sayı/Issue 01

Haziran/June/2023

“Ortadoğu ve Göç” Araştırmaları Dergisi yılda iki sayı olarak yayınlanan hakemli, bilimsel ve süreli bir yayındır. Yayınlanan yazıların bilimsel ve hukukî sorumluluğu yazarlarına aittir.

Journal of Middle East and Migration Studies is a peer-reviewed, academic, periodical journal published twice a year. Facts and opinions published in the Journal of Middle East and Migration Studies express solely the opinions of the respective authors.

Eski Adı/Previous Title: Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi

Eski Adla Yayınlanan Sayılar/Year Range of Publication with Former Title: 2011-2020 Vol. 1, no. 1 – Vol. 10, no. 19

Eski ISSN/Formal ISSN: 2146-4561

ORTADOĞU VE GÖÇ

JOURNAL OF MIDDLE EAST AND MIGRATION STUDIES

p-ISSN: 2718-0980

e-ISSN: 2757-5144

SAHİBİ / OWNER

Kilis 7 Aralık Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü adına/on behalf of Kilis 7 Aralık University Graduate Education Institute DR. ÖĞR. ÜYESİ ERDİNÇ GÜLCÜ

YAZI İŐLERİ MÜDÜRÜ / RESPONSIBLE MANAGER

DR. ÖĞR. ÜYESİ BİLAL GÖRENTAŐ/Kilis 7 Aralık Üniversitesi

EDİTÖRLER KURULU / EDITORS

DOÇ. DR. ABDULLAH ALTUNCU (BaŐkan)/Kilis 7 Aralık Üniversitesi

DOÇ. DR. İBRAHİM EFE/Kilis 7 Aralık Üniversitesi

DR. OSMAN ÜLKER/Kilis 7 Aralık Üniversitesi

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

PROF. DR. M. DOĞAN KARAOŐKUN/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. MUSA YILDIZ/GAZİ ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. CENGİZ TOMAR/AHMET YESEVİ ÜNİVERSİTESİ/KAZAKİSTAN

PROF. DR. HALİL İBRAHİM ZEYBEK/GÜMÜŐHANE ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. M. RUHAT YAŐAR/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. NUH ARSLANTAŐ/MARMARA ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. ALİ BALCI/SAKARYA ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. MEHMET SAİT TOPRAK/MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. TİM JACOBY/THE UNIVERSITY OF MANCHESTER/İNGİLTERE

PROF. DR. AYTAÇ YILDIZ/ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. MEHMET ALİ YILDIRIM/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ

PROF. DR. MURAT YEŐİLTAŐ/ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

DOÇ. DR. ELDAR HASANOĞLU/İZMİR KÂTİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ

DOÇ. DR. İSMÂİL NUMAN TELCİ/SAKARYA ÜNİVERSİTESİ

DOÇ. DR. MAHMUT KAYA/HARRAN ÜNİVERSİTESİ

DOÇ. DR. YASSER TARSHANY/ALMADİNAH INT. UNIVERSITY/ MALEZYA

DR. ÖĞR. ÜYESİ MÜZEYYEN PANDIR/IŐIK ÜNİVERSİTESİ

DR. ÖĞR. ÜYESİ FATİH YAMAN/İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ

DR. MOHAMMED SULIMAN SHBAIR/ALAZHAR UNIVERSITY/GAZZE/FİLİSTİN

DR. FOUAD BENDİFALLAH/UNIVERSITY OF MONTRÉAL/KANADA

ARŐ. GÖR. DR. MUHAMMED MÜCAHİD DALKILIÇ/ KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ

ARŐ. GÖR. MUHAMMET YASİN ÇAKIR/ KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ

DİL EDİTÖRLERİ / LANGUAGE EDITORS

DOÇ. DR. MUHARREM ŐAHİNER/FRANSIZCA

DR. ÖĞR. ÜYESİ GÜLTEN SİLİNDİR KERETLİ/İNGİLİZCE

ÖĞR. GÖR. MURAT YILMAZ/ARAPÇA

ÖĞR. GÖR. ENVER BURAK BADİN/ARAPÇA

ARŐ. GÖR. ENES FURKAN ÖMEROĞLU/ARAPÇA

ARŐ. GÖR. SAFİYE MERVE ÖZKALDI/İBRANİCE

ARŐ. GÖR. EMİNE ZEYTUNLU/FARŐA

ARŐ. GÖR. SAİT SÖYLEMEZ/ARAPÇA

SEKRETARYA / SECRETARIES

ARŐ. GÖR. MUSTAFA KOYUNCU

ARŐ. GÖR. YELİZ SAYGILI SAVAŐ

ARŐ. GÖR. SEFA ALTAY

GRAFİK TASARIM / GRAPHIC DESIGN

ÖĞR. GÖR. KADİR POLAT

DANIŞMA KURULU / ADVISORY BOARD

PROF. DR. ŞİNASİ GÜNDÜZ/İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. MUHİTTİN ATAMAN/ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. MEHMET MAHFUZ SÖYLEMEZ/İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. NURETTİN GEMİCİ/İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. İSMAİL DEMİREZEN/İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. ENVER ÇAKAR/FIRAT ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. SAMİ KILIÇ/FIRAT ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. M. FATİH KANTER/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. HALİL ALDEMİR/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. LÜTFİ SUNAR/İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. YAŞİN MERAL/ANKARA ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. MUAZZEZ HARUNOĞULLARI/KİLİS 7 ARALIK ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. ZEYNEP SAĞIR/FIRAT ÜNİVERSİTESİ
DOÇ. DR. OMAR HASAN ALAMERİ/KUWAIT INTERNATIONAL LAW
SCHOOL/KUVEYT
DR. MONA MOHAMMED YOUNES/LEBANESE UNIVERSITY/LÜBNAN
DR. ENAS M. I. ALQODSI/ABU DHABI UNIVERSITY/BAE

KAPSAM / SCOPE Sosyal Bilimler/Social Sciences

BASIM YERİ / PLACE OF PUBLICATION Kilis 7 Aralık Üniversitesi Matbaası

BASIM TARİHİ / PUBLICATION DATE Aralık 2022 / December 2022

YAZIŞMA ADRESİ / CORRESPONDENCE Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü KİLİS

e-posta: ortadoguvegoc@kilis.edu.tr

HAKEM KURULU / REFEREE BOARD

“Ortadoğu ve Göç” Araştırmaları Dergisi, uluslararası bir dergi olup en az iki hakemin görev aldığı çift taraflı kör hakemlik sistemi kullanmaktadır. Hakem isimleri gizli tutulmakta ve yayımlanmamaktadır. Journal of Middle East and Migration Studies, an international journal, it uses a double-blindreview carried out by at least two reviewers. Referee names are kept strictly confidential.

İÇİNDEKİLER

EDİTÖRDEN/ FROM EDITOR/ كلمة رئيس التحرير
-----2-7-----

ARAŞTIRMA MAKALELERİ / RESEARCH ARTICLES

Doç. Dr. Sezgin ZABUN

19. YÜZYILIN İKİNCİ YARISINDA ÇERKES SÜRGÜNÜ: GÖÇ, İANE VE İSKÂN
-----10-39-----

Doç. Dr. Muhammet YEŞİLYURT

KARDEŞLİK OLGUSUNUN YENİ AHİT'TEKİ İZDÜŞÜMÜ
-----40-74-----

Dr. Hatice Yılmaz ASLAN

AFGAN GÖÇMENLERİN EĞİTİME ERİŞİMDE KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR: VAN VE MEŞHED
ÖRNEĞİ
-----75-99-----

Uzm. Sevde Yaman HASANOĞLU

HIRİSTİYANLIKTA YAHUDİLİĞE REDDİYE BAĞLAMINDA MALATYALI BAR SALİBİ
-----100-133-----

EDİTÖRDEN

Değerli Okuyucular;

Ortadoğu ve göç alanlarında yapılan nitelikli çalışmalarını daha geniş okur kitlesine ulaştırabilmek amacıyla çıktığımız bu yolda, dergimizin yeni sayısını sizlerle buluşturmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Kilis 7 Aralık Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tarafından Haziran ve Aralık aylarında yılda iki sayı olarak yayımlanan uluslararası niteliğe sahip “Ortadoğu ve Göç” Dergisi, EBSCO Host veri tabanında taranmaktadır.

“Ortadoğu ve Göç” Dergisi’nin bu sayısında toplam 4 araştırma makalesi yer almaktadır.

“19. Yüzyılın İkinci Yarısında Çerkes Sürgünü: Göç, İlane ve İskân” başlıklı çalışmada Sezgin Zabun, Kafkasya’da on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında Çerkeslere yönelik trajedik sonuçları olan harekâtı ele almıştır. Ruslar tarafından işlenen bu suçun ve o dönem yaşanan olayların bütün boyutlarının tarihsel kayıtlara başvurularak ortaya çıkarılması gerektiğine dikkat çekilen bu çalışmada ayrıca Çerkeslerin bugün buldukları hemen her bölgede diaspora oluşturup Çerkes olarak var olma mücadelesi verdikleri vurgulanmıştır.

Muhammed Yeşilyurt, “Kardeşlik Olgusunun Yeni Ahit’teki İzdüşümü” başlıklı makalede, dünya genelinde müntesip sayısı bakımından ilk sırada olan Hristiyanlığın kutsal kitabında kardeşlik olgusunun yeri ve önemini mercek altına almıştır. Dinler tarihi alanının araştırma metotlarından nitelendirme, karşılaştırma ve hermeneutik yöntemlerinden yararlanan bu çalışmada, Yeni Ahit’te öne çıkan kardeşlik türünün din kardeşliği olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

“Afgan Göçmenlerin Eğitime Erişimde Karşılaştıkları Sorunlar: Van ve Meşhed Örneği” başlıklı çalışmayı kaleme alan Hatice Yılmaz Aslan, göçmenlerin buldukları ülkelerde eğitime erişim noktasında yaşadıkları problemleri Afgan göçmenler örneklemini bağlamında ele almıştır. Afganistan’dan çok yoğun bir şekilde göç alan Türkiye’nin Van ve İran’ın Meşhed şehirlerinde yaşayan Afgan öğrencilerin eğitim alanında yaşadıkları sorunların karşılaştırmalı olarak incelendiği bu çalışmada, derinlemesine görüşme tekniği kullanılmış ve sahada araştırması neticesinde bu

öğrencilerin fırsat eşitsizliği ve önyargı gibi sorunlarla karşılaştıkları tespit edilmiştir.

Son olarak Sevde Yaman Hasanoğlu'nun yazmış olduğu “Hıristiyanlıkta Yahudiliğe Reddiye Bağlamında Malatyalı Bar Salibi” başlıklı makalede dinler tarihi literatüründe geniş yer tutan reddiyelerden hareketle Süryani din adamı Malatyalı Bar Salibi'nin Yahudiliğe reddiye bağlamında kaleme aldığı Luqbal Yudoye adlı eseri incelenmiştir. Bu eser ve ilerleyen yıllarda bu eser üzerine yapılmış çalışmaların irdelendiği makalede Salibi'nin Yahudiliğe yönelik çeşitli temalarda reddiyeler ortaya koyduğu ifade edilmiştir. Çalışmanın bu yönüyle Yahudiliğe yönelik yazılmış olan reddiyeler bağlamında literatüre katkı sunduğunu söylemek mümkündür.

“Ortadoğu ve Göç” Dergisi olarak bu yeni sayımızın ortaya çıkmasında makaleleriyle katkı sağlayan yazarlarımıza, görüşlerini bildiren hakemlerimize, dergimizin yayımlanması aşamasında emeği geçen bilim insanlarına teşekkürlerimizi sunuyor ve bu çalışmaların kıymetli okuyucularımıza katkı sunmasını temenni ediyoruz. Saygılarımızla...

Doç. Dr. Abdullah ALTUNCU

FROM EDITOR

Dear Scholars,

We are contended to convey the new issue of our journal to you, which we set out on this path in order to bring qualified studies on the Middle East and migration to a wider readership. The Journal of "Middle East and Migration", which is published biannually in June and December by Kilis 7 December University Graduate School of Graduate Studies, is searched in EBSCO Host database.

In this issue of "Middle East and Migration" Journal, there are four research articles in total.

"Circassian Exile in the Second Half of the 19th Century: Migration, Iane and Settlement", Sezgin Zabun analyses the campaign against the Circassians in the Caucasus in the second half of the nineteenth century, which had unfortunate consequences. In this study, it is emphasized that this crime committed by the Russians and all the dimensions of the events of that period should be revealed by referring to historical records, and it is also emphasized that Circassians struggle to exist as Circassians by forming a diaspora in almost every region they are in today.

In the article titled "The Projection of the Phenomenon of Brotherhood in the New Testament", Muhammed Yeşilyurt examined the place and importance of the phenomenon of brotherhood in the holy book of Christianity, which ranks first in terms of the number of adherents worldwide. In this study, which utilizes the methods of characterization, comparison and hermeneutics from the research methods of the field of history of religions, it was found that the prominent type of brotherhood in the New Testament is religious brotherhood.

Hatice Yılmaz Aslan, who wrote the study titled "The Problems Afghan Migrants Face in Access to Education: The Case of Van and Mashhad", Hatice Yılmaz Aslan examined the problems faced by immigrants in accessing education in the countries where they live in the context of Afghan immigrants. In this study, which comparatively examines the problems experienced by Afghan students living in the cities of Van in Turkey and Mashhad in Iran, which receive a lot of immigration from

Afghanistan, in-depth interview technique was used and as a result of the field research, it was determined that these students faced problems such as inequality of opportunity and prejudice.

Finally, in the article titled "Malatyalı Bar Salibi in the Context of Christianity's Rejection of Judaism" written by Sevede Yaman Hasanoğlu, the work of the Assyrian cleric Malatyalı Bar Salibi, Luqbal Yudoeye, which was written in the context of rejection of Judaism, was examined in the context of the rejection of Judaism. In the article, in which this work and the studies on this work in the following years are analyzed, it is stated that Salibi put forward refutations on various themes towards Judaism. In this respect, it is possible to say that the study contributes to the literature in the context of the refutations written against Judaism.

As the Journal of "Middle East and Migration", we would like to thank our authors who contributed to the emergence of this new issue with their articles, our referees who expressed their opinions, and the scientists who contributed to the publication of our journal and we hope that these studies will contribute to our valuable readers.

Yours Sincerely.

Assoc. Prof. Dr. Abdullah Altuncu

كلمة رئيس التحرير

أعزائي القراء

يسعدنا أن نقدم لكم العدد الجديد من مجلتنا في المسار الذي بدأناه في المواضيع المختصة بشؤون الشرق الأوسط والهجرة، من أجل إيصال الدراسات المؤهلة إلى أوسع شريحة من القراء. مجلة "الشرق الأوسط والهجرة" الدولية تصنف ضمن قاعدة بيانات (EBSCO Host) وهي تصدر عن معهد الدراسات العليا بجامعة كيليس 7 أرايك في عشرين سنوياً وذلك في شهري يونيو وديسمبر.

يتضمن هذا العدد من مجلة "الشرق الأوسط والهجرة" أربع مقالات منشورة، وهي كالتالي:

يناقش سيزجين زابون في دراسته التي تحمل عنوان "المنفى الشركسي في النصف الثاني من القرن التاسع عشر: الهجرة والإعانة والاستيطان" العملية التي جاءت بعواقب مأساوية ضد الشركاسة في القوقاز في النصف الثاني من القرن التاسع عشر. في هذه الدراسة، يتم التأكيد على أهمية الكشف عن جميع جوانب هذه الجريمة التي ارتكبتها الروس، وعن أحداث تلك الفترة من خلال الرجوع إلى السجلات التاريخية. ويتم التأكيد أيضاً على أن الشركاسة في يومنا شكلوا جالية في كل منطقة يتواجدون فيها، ويكفحون من أجل وجودهم.

وفي المقالة المعنونة بـ "تجلي ظاهرة الأخوة في العهد الجديد"، لكتابتها محمد يشيليبورت، يركز على مكانة وأهمية ظاهرة الأخوة في الكتاب المقدس الذي يحتل المرتبة الأولى من حيث عدد أتباعه على مستوى العالم. وفي هذه الدراسة التي تتبع منهج التوصيف والمقارنة والتأويل في البحث في تاريخ الأديان، تبيّن أن النوع البارز من الأخوة في العهد الجديد هو الأخوة الدينية.

أما خديجة يلماز أصلان في مقالتها "المشاكل التي يواجهها المهاجرون الأفغان في الوصول إلى التعليم: مدينتا فان ومشهد نموذجاً" بحثت المشاكل التي يواجهها المهاجرون في الوصول إلى التعليم في البلدان التي

يعيشون فيها من خلال نموذج المهاجرين الأفغان. و في هذا البحث تم اعتماد منهج تقنية المقابلة المتعمقة في الدراسة، والذي يقارن المشاكل التي يعاني منها الطلاب الأفغان في التعليم في مدينتي فان التركية ومشهد الإيرانية اللتين استقبلتا هجرة مكثفة من أفغانستان. في أثناء البحث عن المشاكل التي تواجه هؤلاء الطلاب تبين أنهم قد واجهوا مشاكل مثل عدم تكافؤ الفرص والتحيز كنتيجة للبحث الميداني.

وأخيراً، في المقال الذي يحمل عنوان " نقض اليهودية في المسيحية عند بار صليبي الملاطي " الذي كتبه سودة يامان حسن أوغلو، تناولت كتاب "لقبال يودويا" لرجل الدين الآشوري بار صليبي الملاطي في سياق نقض اليهودية انطلاقاً من النقائض التي لها مكانة واسعة في مجال تاريخ الأديان. وأثناء تناول هذا الكتاب والدراسات التي أجريت حوله بعد تأليفه جاء أن الصليبي طرح نقضاً لمواضيع مختلفة تجاه اليهودية. وفي هذا الجانب يمكن القول إن الدراسة تساهم في مجالات النقض المكتوبة ضد اليهودية.

باعتبارنا مجلة "الشرق الأوسط والهجرة" نود أن نشكر المؤلفين الذين ساهموا بمقالاتهم في إصدار هذا العدد الجديد، ونشكر المحكمين الذين أبدوا آراءهم، وكذلك الأكاديميين الذين ساهموا في نشر هذا العدد من مجلتنا، ونأمل أن تساهم هذه الدراسات في إثراء أفكار قرائنا الكرام . مع أطيب التحيات...

استاذ مشارك عبدالله التونجو

ORTADOĞU VE GÖÇ

ARAŞTIRMA MAKALELERİ / RESEARCH ARTICLES

Journal of Middle East and Migration Studies

2023/1 | CİLT: 13 | SAYI: 01